

Referat af generalforsamling den 23. marts 2023

Indledning:

Formanden, Annette Esdorf, bød velkommen til generalforsamlingen og rettede en særlig velkomst til direktør Ina Eliassen og William Rentzmann.

Annette Esdorf takkede William Rentzmann for ihærdig indsats for Fængselshistorisk Selskab og udnævnte ham til livsvarigt æresmedlem af Selskabet.

Også Ina Eliassen takkede William Rentzmann og understregede samtidig, at hun er glad for at være i en organisation, der har en historie – og bevarer den!

William Rentzmann takkede mange gange for de pæne ord og udnævnelsen til æresmedlem.

Dagsordenen var:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Regnskab
4. Fastsættelse af kontingent
5. Indkomne forslag
6. Valg af to medlemmer til bestyrelsen
7. Valg af suppleanter til bestyrelsen
8. Valg af revisorer
9. Eventuelt

1. Valg af dirigent:

Tine Vigild blev valgt. Hun konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet.

2. Formandens beretning:

Kort efter sidste generalforsamling skete der det ulykkelige, at tidligere pensionsforstander og bestyrelsesmedlem i selskabet Mogens Madsen pludseligt afgik ved døden den 2. april. Det var et stort tab både af Mogens som menneske og for Selskabet og bestyrelsen. William har i sin nekrolog over Mogens Madsen i nyhedsbrevet for april 2022 beskrevet, hvor vigtig en person Mogens var for Selskabet. Så der er god grund til at ære mindet om Mogens.

I øvrigt var første del af 2022 forståeligt nok præget af Williams beslutning om at trække sig tilbage efter 17 år som formand. Det skete i maj, hvor jeg blev udpeget af direktoratet til bestyrelsen, og hvor vi konstituerede os med mig som formand og Torben Rasmussen som næstformand. Jens Tolstrup fortsatte som sekretær og Helle Thaarup som kasserer.

Det har taget nogen tid at få besat den ene af pladserne i bestyrelsen som repræsentant for personaleorganisationerne ved siden af Peder Jørgensen. Men heldigvis er det for nylig lykkedes, idet Anja Eliassen fra Herstedvester er indtrådt i bestyrelsen. Velkommen til Anja. Og da Peter Fransen, der var suppleant, i april overtog pladsen efter Mogens Madsen, så er vi heldigvis nu fuldtallige.

2022 har i øvrigt været et aktivt år med mange gode aktiviteter. Der har været holdt i alt fem bestyrelsesmøder, heraf tre i min formandstid.

Redaktionsudvalget har også i år formået at få sammensat et spændende og alsidigt årsskrift, som alle – hvis de har betalt deres kontingent til Helle – kan få med hjem. Der er både mere traditionelle historier om fængsler i gamle dage og noget nutidshistorie. Bl.a. har William skrevet en spændende historie baseret på hans rejserapporter fra mere eller mindre fjerne lande med helt andre fængselsregimer end vores. Mere vil jeg ikke sige om årsskriftet, men henvise til forordet, hvor der står mere om indholdet. Jeg håber, det vil inspirere jer til at læse årsskriftet, og at I vil synes, det er interessant læsning. Og så vil jeg takke redaktionsudvalget, som jeg ved allerede er i fuld gang med næste års årsskrift.

Informationsgruppen har også været særdeles aktiv og sat gang i mange spændende aktiviteter. Meget af det har I kunnet læse om i nyhedsbrevene og på Facebook, som er en god måde systematisk at informere medlemmer og offentlighed på.

Uddannelsesdagen den 12. oktober på Forsorgsmuseet i Svendborg, har jeg hørt var en rigtig god dag. Desværre var jeg selv forhindret i at deltage (selvom jeg i høj grad kunne bruge noget uddannelse i fængselshistorie), men jeg håber at kunne være med i år, hvor vi også satser på at holde en uddannelsesdag.

Så har gruppen taget initiativ til at få lavet en række podcasts om livet i fængslerne gennem tiderne. De har været nærmere beskrevet i Selskabets nyhedsbreve og kan findes på vores hjemmeside. Vi er så heldige at kunne følge antallet af "brugere" og se, at de i hvert fald jævnligt åbnes – og dermed formentlig også aflyttes. Vi synes, det er en vigtig nyskabelse for Selskabet, fordi det giver mulighed for at få fortalt historier ud over det der skrives i årsskriftet. Arbejdsgruppen bag podcastene er allerede på vej med flere nye podcasts om fængselshistorie.

Informationsgruppen har også arbejdet – hårdt kan jeg vist roligt sige – med vores beslutning om i år at deltage i "Historiske Dage", som fandt sted sidste weekend. Det var ikke en helt let opgave at præsentere fængselshistorien på en stand på ni m² – og det var et stort arbejde at forberede, gennemføre og ikke mindst rydde op. Formålet var dels at gøre Selskabet mere synligt, dels at få et indtryk af, hvor stor interesse, der er for fængselshistorie. Peter Fransen og Steen Egholm holdt to spændende oplæg på scenen om henholdsvis ungdomsfængsler og fangeundervisning, og der var mere end fulde huse. Vi har ikke evalueret endnu, men umiddelbart synes jeg, det var en succes. Der var mange interesserede gæster – og det var dejligt at se også en del af jer på vores stand. Og i hvert fald havde de 10 – 12 af os, som bemandede standen, to spændende og hyggelige dage i Øksnehallen.

Endelig skal jeg nævne, at informationsgruppen og Selskabet også vil være med i dette års Kulturnat. Det var tidligere Vestre Fængsel, der stod for det, men siden overgik det til direktoratets Informationsenhed. Dem har vi nu aftalt med, at Fængselshistorisk Selskab vil bidrage til arrangementet, hvilket vil være ret oplagt.

Så der er god grund til også at takke informationsgruppen for deres store aktivitetsniveau i året, der gik. Og takken skal også gælde de mange andre frivillige, som har bidraget til aktiviteterne, herunder arbejdsgruppen, der har stået for podcastene og dem, der har ladet sig interviewe til dem.

Så lidt om de to store opgaver, som var begrundelsen for det forhøjede tilskud fra direktoratet, som William fortalte om sidste år:

Udredningen om et muligt Fængselsmuseum i Østdanmark er endnu i en indledende fase. Vi har ikke brugt ret mange af pengene endnu, men sparet dem op, fordi der er mange ting, der skal overvejes, inden en sådan udredning kan laves. Det gælder fx målgrupper og samarbejdspartnere. Vi vil uden tvivl få brug for hen ad vejen at købe os til noget ekspertise, men inden da skal rammerne for opgaven specificeres, så de ikke stritter i alle retninger, og vi risikerer at spilde pengene. Med hensyn til lokaliteten af et museum kan jeg godt afsløre, at vi navnlig arbejder med det nedlagte fængsel i Vridsløselille, hvor vi er i kontakt med Enggård, firmaet der står for hele byggeprojektet omkring det gamle fængsel, og så lokalerne på Nytorv, som tidligere har været under overvejelse til museum. Område København og Sjælland har i forbindelse med deres plan om at renovere bygningen haft kontakt med et arkitektfirma, og der er lavet et projekt, som ser spændende ud, men som vi endnu ikke har haft tid til at gennemtænke. Men udredningen om et Fængselsmuseum Øst vil jeg forhåbentlig kunne sige noget mere konkret om til næste års generalforsamling.

Den anden opgave vi har arbejdet med er spørgsmålet om ejerskabet til og mulighed for at overdrage genstande i samlingerne når reglerne herom i budgetvejledningen skal overholdes. Der er nu i samarbejde med direktoratet udarbejdet et udkast til en skrivelse til departementet, hvor vi forsøger at få

hjemmel til at kunne overdrage genstande, uden at de skal sælges på auktion til højestbydende. Hvis det lykkes, skal der udarbejdes nogle interne regler om fremgangsmåden ved overdragelse af genstande.

Til sidst vil jeg sige et par ord om samlingerne på fængslerne. Dog kun om dem, hvor der er noget nyt eller særligt at sige – tiden tillader ikke andet. Jeg er i gang med en runde rundt til fængslerne, fordi jeg gerne vil se, hvad der findes.

På Møgelkær har jeg besøgt det lille fine fængselsmuseum, som drives af frivillige, herunder Vagn Nedergaard. På Nyborg holdt vi et bestyrelsesmøde. Her er samlingen desværre pakket ned, men opbevares forsvarligt i et gammelt gartneri.

Museet i Vridsløselille var det en stor fornøjelse at besøge den 22. november, hvor museet åbnede i nye lokaler uden for muren. Et imponerende eksempel på, at frivilliges engagement og ihærdighed kan skabe et fint og spændende fængselsmuseum. Der er lagt et stort arbejde af Henny og de mange andre frivillige.

Herudover har jeg aftaler med Herstedvester, Kragsskovhede og Horserød, som jeg håber snart at besøge.

Den sørgelige historie med Vestre Fængsels museum, som har været fortalt på tidligere generalforsamlinger, har måske fundet et lille lyspunkt. Vi har holdt et møde med fængslets leder Lea Bryld, som har været behjælpelig med at stille personale til rådighed for at få ryddet op i de mange kasser og få fjernet alt det i kasserne, som ikke har med fængselshistorie at gøre. Og også til at indrette lokalerne med faciliteter, så der kan indrettes små ad hoc udstillinger, fx i forbindelse med Kulturnatten. Der er for øjeblikket ikke nogen frivillige, da de har trukket sig i protest over måden lukningen af museet skete på. Men vi håber stadig, at de vil komme tilbage. De vil være næsten uundværlige, både i forhold til Kulturnatten og – endnu mere – hvis det måtte komme på tale at lave et Fængselsmuseum Øst på Nytorv.

Inden jeg slutter vil jeg udtrykke min glæde over den positive dialog, vi har med direktoratet. Vi havde et meget positivt møde lige før jul med Ina Eliassen og HR-direktør Mik Grüning, hvor vi drøftede samarbejdsrelationerne. Det er vores klare indtryk, at der står respekt om arbejdet med fængselshistorien. Vi har fået udpeget kontaktpersoner på de forskellige områder, hvor vi samarbejder med direktoratet, og det vil gøre mange ting lettere for os. Og vi er inviteret til både i direktoratet og på Uddannelsescentret at komme og fortælle om Selskabets arbejde med fængselshistorien. Og det har vi til hensigt at tage imod.

Når jeg er ved samarbejdsrelationer kan jeg også lige nævne, at vi er inviteret til at deltage i et møde med den forening, der tidligere hed Inspektørforeningen – nu hedder det vist noget med institutionschefer. Det ser vi meget frem til, for der er en del ting, der kan være god grund til at drøfte med dem.

Og hermed vil jeg afslutte min beretning.

—ooo000ooo—

Vagn Nedergaard takkede for besøget af Fængselshistorisk Selskab på Møgelkær, hvor der nu kun er to frivillige tilbage. Han var ked af, at fængslet opfatter dem som et privat selskab og slet ikke støtter arbejdet. I den forbindelse bad han om økonomisk assistance fra Selskabet.

Annette Esdorf svarede, at hun er klar over udfordringen, men at vores tilskud på 500.000 kr. er forholdsvis øremærkede til bestemte projekter. Annette håbede at få lejlighed til at drøfte spørgsmålet med institutionscheferne på det førnævnte møde i "Inspektørforeningen". Hun refererede i øvrigt til andre etater – herunder politiet og forsvaret – som støtter deres museumsvirksomhed økonomisk og praktisk.

3. Aflæggelse af regnskabet:

Kassereren Helle Thaarup gennemgik kort regnskabet for 2022. De største udsving fandtes i tilskuddet fra direktoratet, der som før nævnt er forhøjet væsentligt i en periode samt under produktion af podcasts.

Regnskabet var fremlagt på bordene og godkendt af bestyrelsen.

Regnskabet blev godkendt.

4. Fastsættelse af kontingent:

Bestyrelsen indstillede, at man fastholder det nuværende kontingent på 100 kroner for personlige medlemmer og 1.000 kroner for institutionsmedlemmer årligt.

Dette blev godkendt af generalforsamlingen.

5. Indkomne forslag:

Der var ikke indkommet forslag.

6. Valg af to medlemmer til bestyrelsen:

Jens Tolstrup og Peter Fransen var på valg. De blev begge genvalgt.

7. Valg af suppleanter:

Suppleanten Poul Pedersen blev genvalgt.

8. Valg af revisorer:

Else Jensen og Janni Holst blev genvalgt.

9. Eventuelt:

- Formanden takkede Tine Vigild for godt dirigentskab.
- Vagn Nedergaard havde tidligere kommenteret et opslag på Fængselshistorisk Selskabs Facebook-side. Han undrede sig i den forbindelse over, at rettelser ikke var blevet udført, men at opslaget i stedet var fjernet.

Henny Mesnickow forklarede, at opslaget var fjernet, da hun var blevet opmærksom på, at branden på Møgelkær var omtalt i årsskriftet (Audes erindringer).

—ooo000ooo—

Efter generalforsamlingen gav Peter Fransen og Peter Scharff Smith os et indblik i "Fra privilegier til rettigheder - og tilbage igen. Dansk Kriminalforsorg før og nu".

Den 4. maj 2023

Helle Thaarup
Referent

/

Tine Vigild
Dirigent